

Állandó Lakás Bejelentését Igazoló Szelvény

Állandó lakás bejelentését igazoló szelvény.

Lakás, amelyre bejelentik: *Budapest* város *VII* kerület *Nefelejcs* út *50* sz. *I* em. *3* sz. lak.

anyjának családi és utónéve: *Goldgruber Lia* anyjának bejegyzett családi és utónéve: *Schiller Klara*

családi és utónév, esetleges előbbi neve is: *Goldgruber Arnold*

születésének helye és éve: *Budapest* város *1920* év. foglalkozás (állása): *Geplézi vezető*

születési helye: *...* év: *...*

anyát viselő, -- vagy együtt bejelentő, -- 12 éven alatti fide, -- illetve 16 éven alatti beteggyermekének neve:

Budapest 1944. július 23. nap.

A fent felsorolt igazolásvélemény felmérését igazolom: A bejelentés nyilatkoztatójához való bejegyzést igazolom:

Goldgruber Lia *Vári Sándor*

Munkaügyi Minisztérium, Budapesti Központ

Tízfelvétel, olvashatóan kell kitölteni!

Állandó lakás bejelentését igazoló szelvény. A testvérem Goldgruber Arnold számára állították ki, de ő már akkor nem volt velünk. Mi a Práter utcában laktunk, de 1944-ben össze kellett költöznünk a nagynémékkal, akik a Nefelejcs utcában laktak. Az ő házukat csillagos háznak jelölték ki.

Amikor bejöttek a németek Budapestre, apám Kispestre ment éppen a borospincéjébe, és igazoltatták. Apám valahogy ügyeskedett és megúszta, de nem tudom, hogy hogy csinálta. Apámat az egyik nap elvitték gyalogmenetben a nyilasok az egyik téglagyárba, de nem tudom, hogy melyikbe. Nekünk a kocsmában volt egy segédünk a Fazekas Józsi, ő járt hozzánk látogatóba. Nem volt zsidó, nagyon rendes fiú volt. Amikor elvitték a téglagyárba apámat, mi szereztünk neki vatikáni védettséget, amit schutzpassnak hívtak. A házban egy férfi intézte ezt, és ez a segédfiú azt mondta, hogy ő elmegy a Goldgruber úrért. Ez így is történt, és így nem deportálták apámat, és végig együtt voltunk. Utána már a védett papírral beköltöztünk a csillagos házba. Mi júliusban költöztünk el, a csillagos házba, apám testvérenek, az Eszternek a házába, amit védett háznak jelöltek ki, a Nefelejcs utcában. Eszter férje és leánya egy pár évvel korábban betegségben meghaltak, és ő a fiával akit behívtak munkaszolgálatra itt lakott. Az egyik szobába mi költöztünk, a másikban pedig Kaufmann Albert bácsi és leányaék laktak, aki apám unokatestvére volt. A bútoraink és egyéb holmink egy részét el tudtuk itt helyezni, a többi a Práter utcai lakásban maradt egy szobában lezárva. A katolikus egyház akart segíteni itt a környék zsidó lakóin úgy, hogy ki akartak téríteni bennünket és különféle tanfolyamokat szerveztek. Nem tudok róla, hogy valaki is közülünk kitért volna akkor. Később tudtam meg, hogy anyósom, aki egy ortodox családból jön, ő is elment egy ilyen előadásra. Természetesen nem tért ki, de az is már elgondolkodtató, hogy elment egy ilyen előadást meghallgatni.

A Nefelejcs utcai ház házmestere sokat segített a nagynémémnek, és a ház lakóinak. Októbertől azonban a nyilasok naponta vittek el embereket a csillagos, és védett házakból is. Ott voltunk egy hónapig, és onnan elvittek bennünket a nyilasok egy szép reggel. Sorba állítottak, és elvittek

minket a gettóba. Ahogy vittek minket a gettóba, apámat megállította egy nyilas. A házból sokan szereztek maguknak nyilas ruhát, így menekültek meg. Őrült tömeg ment, hozták a különböző helyekről a zsidókat, és a Klauzál térnél odajött egy nyilas karaszalagos katona, mert soroltak mindenkit, hogy hova menjen, és odament apámhoz egy, és azt mondta, hogy ez a szép szőke lány nem zsidó. Azt mondta az apám, de hiszen ez az én lányom. Hova akarja, hogy elvigyem, elviszem ahova akarja- mondta. Apám persze hallani sem akart róla. Nem tudtuk eldönteni, hogy ez egy mentőakció volt, vagy tényleg nyilas.

Nagynéném, és Kaufmannék maradtak a csillagos házban. Novemberre azonban mindenkit a gettóba hajtottak. Mi a Kazinczy utcai fürdő mellett levő házba mentünk, ami a fürdő tulajdonosáé volt

A bátyámat Bandit, 1940-ben elvitték munkaszolgálatra. Ő azzal az első munkaszolgálatos csapattal ment el, akik katonaruhában vonultak be, sárga karszalaggal. Kőszegre hívták be. Itt lehetett őt rendszeresen látogatni, meg csomagot és levelet is küldhettünk neki. Egyszer én is voltam őt meglátogatni. Haza is tudott onnan jönni szabadságra. Voltak keretlegények, akiken keresztül lehetett híreket kapni. 1941-ben vitték ki Bandiékát az orosz frontra, és apám pontosan megtudta azt az egyik ilyen keretlegénytől, hogy mikor, és melyik vonattal mennek ki Oroszországba. Nem tudom, hogy ezt hogy csinálta apám, de elkísérte még őt a határig. A vonat egy másik kocsiában ült, és messziről figyelte, hogy mi lesz a fiával. Nem tudott a Bandival beszélni, de látta még őt. Ez egy nagyon megható pillanata volt az életünknek. Volt még egy keretlegény, aki 1942-ben még hozott hírt Bandiről már a frontról, és mi küldtünk neki meleg ruhát, de aztán ez az ember is odaveszett. Bandi 1943-ban, Berezovkában fogságba esett.